

Sygn. akt XVI GC 2410/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W., XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Chała - Małkowska

Protokolant: Marcelina Trela

po rozpoznaniu w dnia 21 kwietnia 2015r. w W.,

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **B. K., H. P.**

o zapłatę kwoty 56.079,85 zł

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. solidarnie na rzecz pozwanych B. K., H. P. kwotę 4.431 (cztery tysiące czterysta trzydzieści jeden) złotych tytułem zwrotu procesu, w tym kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XVI GC 2410/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 września 2012 r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. domagał się zasądzenia solidarnie od B. K., H. P. i R. P. kwoty 21 343,76 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 21 343,76 złotych od dnia 31 listopada 2011r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenie powód wskazał, iż pozwani byli członkami zarządu PHU (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której upadłość została ogłoszona w postępowaniu upadłościowym o sygnaturze akt X U 12/06. Powód zgłosił do syndyka masy upadłości spółki PHU (...) wierzytelność w kwocie 24 473,15 zł, kwota ta została uznana w całości i wypłacona w części przez Syndyka w dniu 21 września 2006r. w kwocie 2 900,07 zł oraz w dniu 5 lipca 2010r. w kwocie 229,32 zł. Powód nie został zatem zaspokojony w całości w toku postępowania upadłościowego. Wobec niemożności wyegzekwowania należności od spółki, powód pozwał członków jej zarządu. Odpowiedzialność pozwanych, będących członkami zarządu PHU (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., powód oparł na treści art. 299 k.s.h. (pozew k. 2-4).

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. Wydział XVI Gospodarczy wydał w dniu 11 marca 2013 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – pod sygnaturą akt XVI GNc 6850/12 (nakaz zapłaty k. 95).

Pozwani B. K. i H. P. dnia 28 marca 2013 roku wnieśli sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Pozwani nie zaprzeczyli, że byli członkami zarządu spółki PHU (...) w dniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości tj. 28 grudnia 2000r. Wskazali, że dnia 20 lutego 2001r. spółka złożyła wniosek o otwarcie

postępowania układowego, który został oddalony i postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2001r. została ogłoszona upadłość spółki. Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. Wskazali, że zgodnie z art. 4421 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym poszkodowany (wierzyciel) dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, jednakże ten termin nie może być dłuższy niż 10 lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Pozwani zaznaczyli, że poszkodowany w niniejszej sprawie dowiedział się o szkodzie dnia już w 2001r., jako, że tego roku została ogłoszona upadłość PHU (...) Sp. z o.o. w W.. Najpóźniej zdaniem pozwanych powód mógł dowiedzieć się o szkodzie w dniu złożenia przez syndyka wniosku o wyrażenie zgody na ogłoszenie planu podziału majątku upadłej spółki tj. 20 czerwca 2006r. Wobec powyższego trzyletni termin przedawnienia roszczenia upłynął, zdaniem pozwanych 20 czerwca 2009r. Co więcej, pozwani wskazali, że upłynął także dziesięcioletni termin przedawnienia z art. 4421 k.c., jako że termin ten rozpoczął bieg najpóźniej 12 kwietnia 2001r., zatem roszczenie przedawniło się najpóźniej 12 kwietnia 2011r.. Ponadto wskazali na zaistnienie przesłanek egzoneracyjnych z art. 299 k.s.h. tj. zgłoszenia przez członków zarządu wniosku o wszczęcie postępowania układowego i braku obowiązku wniesienia wniosku o ogłoszenie upadłości w związku ze zgłoszeniem przez wierzycieli takiego wniosku w czasie przewidzianym prawem. Z ostrożności procesowej, w razie uznania przez Sąd, że wniosek o stwierdzenie upadłości powinien zostać zgłoszony wcześniej, pozwani podnieśli, że oddalenie powództwa powinno nastąpić w związku z brakiem zaistnienia szkody po stronie powodowej, mimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie. (sprzeciw k. 106-115)

Nakaz zapłaty uprawomocnił się wobec pozwanego R. P.. (zarządzenie k.125)

Dnia 25 czerwca 2013r. powód rozszerzył żądanie pozwu wobec pozwanych, wskazując na zmianę terminu wymagalności odsetek, żądając 34.736,09 zł. W związku z rozszerzeniem powództwa, powód domagał się od pozwanych kwoty 56.079,85 zł. (rozszerzenie powództwa k. 135-135v., pismo powoda z dnia 12 sierpnia 2013r. k.163).

Wobec rozszerzenia powództwa, w związku z uprawomocnieniem się nakazu zapłaty wobec R. P., powództwo o zapłatę 34.736,09 zł. względem niego zostało wyłączone do odrębnego rozpoznania. (zarządzenie k.181)

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał w całości żądanie pozwu. Wskazał na niezasadność podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia. (odpowiedź na sprzeciw k. 198-198v.).

W dalszych pismach procesowych oraz aż do zamknięcia rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku, strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 grudnia 2000r. wierzyciel spółki PHU (...) – Zakłady (...) sp.z o.o. w W. złożył wniosek do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w W., XVII Wydziału Gospodarczego o ogłoszenie upadłości ww. spółki. W dniu 20 lutego 2000r. spółka PHU (...) wniosła o otwarcie postępowania układowego. Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2001r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. oddalił wniosek PHU (...) o otwarcie postępowania układowego i ogłosił upadłość spółki. Spółka PHU (...) sp. z o.o. w W. od 1998r. generowała straty, a w roku 2000 poniosła stratę w wysokości 3.715.355,01 zł. Spółka wdrażała plan naprawczy przedsiębiorstwa, co jednak nie spowodowało zmniejszenia strat, które powiększały się każdego roku. (**okoliczności bezsporne**, poparte: wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 19 kwietnia 2012r., sygn.akt. III C 1828/06, wraz z uzasadnieniem, k. 5-11, wniosek wierzyciela o ogłoszenie upadłości k.13, postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w W. z dnia 12 kwietnia 2001r. wraz z uzasadnieniem k.14-18).

W postępowaniu upadłościowym (...) Spółka z o.o. w W. zgłosiła swoją wierzytelność względem PHU (...) Sp. z o.o. w W. w wysokości 24.473,15 zł. Postanowieniem z dnia 14 marca 2002r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. XVII Wydział Gospodarczy, ustalił listę wierzytelności, na której pod pozycją 145 w kwocie 24.473,15 zł w kategorii VI została uznana wierzytelność (...) Sp. z o.o. (**okoliczności bezsporne**, poparte: postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w W. z dnia 14 marca 2002r. k. 26-29).

Na rzecz spółki (...) w toku postępowania upadłościowego w dniu 21 września 2006 Syndyk Masy Upadłości PHU (...) sp. z o.o. wypłacił 2.900,07 zł. Następnie dnia 5 lipca 2010r. wypłacona została przez syndyka kwota 229,32 zł (**okoliczności bezsporne**, poparte: plan częściowego podziału funduszu masy dla wierzycieli kategorii (...) sp.z o.o. k.32-35, dowód zapłaty k. 36, nota odsetkowa k. 44).

Postanowieniem z dnia 7 października 2010r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W., X Wydział ds. Upadłościowych i Naprawczych stwierdził ukończenie postępowania upadłościowego (sygn. akt X U 12/06). Postanowienie to uprawomocniło się 8 listopada 2011r.. (**okoliczności bezsporne**, postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w W., X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych z dnia 7 października 2010r. k.30-31, notatka urzędowa k. 37)

Członkami zarządu w spółce PHU (...) sp. z o.o. w W. byli: R. P., B. K., H. P. (**dowód**: odpis KRS k. 38-39, zeznania H. P. k.301).

Postanowieniem z dnia 24 października 2011r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych odrzucił wnioski o nadanie klauzuli wykonalności wyciągowi z listy wierzytelności ustalonej w postępowaniu upadłościowym PHU (...) sp. z o.o. w W. (**dowód**: postanowienie z dnia 24 października 2011r. k.59).

Dnia 23 listopada 2011r. (...) Sp. z o.o. w W. wezwała B. K., H. P. oraz R. P. do zapłaty kwoty 21 343,75 zł wraz z odsetkami w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Informując jednocześnie, że w przypadku braku wpłaty zostanie skierowany pozew na podstawie art. 299 k.s.h. Korespondencja została odebrana jedynie przez B. K. dnia 30 listopada 2011r. Następnie dnia 5 września 2012r. do członków zarządu zostało wystosowane ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty w terminie 14 dni od daty doręczenia. Wezwanie to zostało doręczone B. K. oraz H. P. dnia 11 września 2012r., natomiast R. P. 10 września 2012r. (**dowód**: ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 23 listopada 2011r. wraz z załącznikami k. 41-44, dowody doręczenia k. 45-47, ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 5 września 2012r. wraz z załącznikami k. 48-54, dowody doręczenia k. 55-57).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie odpisów dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Autentyczność złożonych do akt sprawy dokumentów nie była kwestionowana. Dokumenty te były zarówno dokumentami urzędowymi, które w świetle art. 244 k.p.c. korzystają z domniemania prawdziwości oświadczenia w nich zawartego, jak i prywatnymi w rozumieniu art. 245 k.p.c. Sąd dokonując ich oceny stosowanie do treści art. 233 k.p.c. w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia faktycznego a w konsekwencji, poczynił na ich podstawie ustalenia faktyczne. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy bowiem od jego treści merytorycznej. O materialnej mocy dowodowej dokumentów prywatnych rozstrzyga sąd zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (por. art. 233; też K. Knoppek: Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1985 roku, sygn. akt IV PR 200/85, PiP 1988, nr 5).

Ponadto pozwani wnieśli o dołączenie do akt sprawy akt sprawy upadłościowej PHU (...) Sp.z o.o. w W. o sygn. akt X U 12/06, celem wskazania numerów kart, na okoliczność zgłoszenia przez wierzycieli wniosku o ogłoszenie upadłości spółki w czasie przewidzianym w art. 5 §1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 październik 1934 r. prawo upadłościowe, złożenia przez pozwanych wniosku o wszczęcie postępowania układowego braku orzeczenia o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej przez pozwanych. Na rozprawie z dnia 6 sierpnia 2014r. Przewodniczący wezwał do udostępnienia ww. akt oraz dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność stwierdzenia momentu, w którym powinien zostać złożony wniosek o ogłoszenie upadłości, a w przypadku stwierdzenia, że wniosek ten został złożony za późno, na okoliczność powstania szkody jaką poniósł powód, tj. stopnia obniżenia potencjału majątkowego spółki PHU (...) sp. z o.o. Pełnomocnik pozwanych został również zobowiązany do uiszczenia solidarnie zaliczki w wysokości 2000 zł na poczet kosztów związanych z opinią biegłego w terminie tygodnia pod rygorem pominięcia wniosku dowodowego.

Akta sprawy X U 12/06 zostały wypożyczone (k.240-256), a Przewodniczący poinformował o tym fakcie pełnomocnika pozwanych, wzywając jednocześnie do wskazania przez pozwanych, o dołączenie jakich dowodów z dokumentów wnoszą jako dowodów w sprawie (k.257). Ostatecznie Sąd pominął wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z akt sprawy upadłościowej jako nieznaną polskiej procedurze cywilnej, a nadto z uwagi na okoliczność, iż ze względu na nie wskazanie przez pełnomocnika ww. dowodów akta zostały zwrócone Sądowi Upadłościowemu.

Sąd pominął również wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z uwagi na jego cofnięcie.

Sąd postanowił również dopuścić dowód z przesłuchania stron na okoliczność kondycji (...) sp.z o.o. w W., realizowania zobowiązań i planów inwestycyjnych w latach 1997-2001, planów biznesowych związanych ze sprzedażą (...) Handlowego (...). Sąd dał wiarę zeznaniom stron w zakresie, w jakim znajdowały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Powód w niniejszej sprawie dochodził solidarnej zapłaty od pozwanych kwoty 56.079,85 zł tytułem istniejącej względem niego wierzytelności spółki PHU (...) sp. z o.o. w W., na podstawie art. 299 k.s.h., ponosząc iż pozwani byli członkami zarządu PHU (...) sp. z o.o. w W.. W istocie osoby te pełniły funkcje członków zarządu wskazanej spółki. Nie było to przez strony kwestionowane.

Zgodnie z art. 299 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Wykładnia tego przepisu była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, zawartych w różnych orzeczeniach z których jednoznacznie wynika, że wierzyciel dochodzący roszczeń przeciwko członkom zarządu spółki na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. musi legitymować się tytułem egzekucyjnym przeciwko spółce, inaczej mówiąc - konieczną przesłanką odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest posiadanie przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, który prawomocnie przesądzałby o istnieniu zobowiązania spółki co do zasady i co do wysokości. Zupełnie inną przesłanką, niejako następczą (która musi być kumulatywnie spełniona przy dochodzeniu wskazanego roszczenia przeciwko członkom zarządu), jest wykazanie, że egzekucja przeciwko spółce okazała się nieskuteczna.

W sprawie przeciwko członkom zarządu spółki sąd nie bada i nie ocenia zasadności roszczeń wierzyciela w stosunku do spółki. Istnienie, zasadność i wysokość ewentualnego zobowiązania spółki winna być uprzednio oceniona i przesądzona prawomocnym tytułem egzekucyjnym. W sprawie przeciwko członkom zarządu spółki badaniom sądu - ustaleniom faktycznym i ocenom prawnym - podlegają jedynie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej członków zarządu, a nie przesłanki odpowiedzialności spółki.

Bezskuteczność egzekucji wobec spółki - jako przesłanka odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania - może być wykazana za pomocą różnych środków dowodowych i nie jest konieczne jej formalne stwierdzenie w postępowaniu egzekucyjnym (wyrok Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2009 r., I CSK 34/09, OSNC-ZD 2010 nr 2, poz. 57). Nie zmienia to jednak samej zasady wynikającej z art. 299 k.s.h., że przed dochodzeniem roszczeń od członków zarządu spółki konieczne jest uzyskanie tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce i podjęcie próby uzyskania przymusowego zaspokojenia od spółki.

Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że przesłanką odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania tej spółki jest - zgodnie z art. 299§1k.s.h.-bezskuteczność egzekucji z majątku spółki.

W doktrynie i orzecznictwie ugruntował się pogląd, zgodnie z którym do wykazania tej przesłanki w pewnych przypadkach nie jest konieczne faktyczne wszczęcie przez wierzyciela egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego

obejmującego świadczenie będące przedmiotem powództwa dochodzonego przeciwko członkom zarządu spółki. Może to mieć miejsce wówczas, gdy z okoliczności sprawy wynika niezbicie, że spółka nie ma majątku, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie swojej należności. Niemożność zaspokojenia może wystąpić zarówno w sytuacji, gdy spółka nie posiada w ogóle majątku, albo gdy wprawdzie określony majątek posiada, ale jest on obciążony ponad swą wartość wierzytelnościami innych osób, korzystających z pierwszeństwa zaspokojenia.

Kluczowe dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okazało się przesądzenie kwestii czy, gdy wierzyciel, nie mając widoków na skuteczne przeprowadzenie egzekucji w stosunku do spółki, rezygnuje w ogóle z działań zmierzających do uzyskania tytułu egzekucyjnego – prawomocnego ustalenia istnienia zobowiązania spółki, może mimo tego występować z powództwem z art. 299 k.s.h. Tak postawione zagadnienie było już wprost przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego (por. Wyrok SN z dnia 26 stycznia 2012 roku, I PK 78/11, czy uchwała SN z 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99). W uchwale z 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99, Sąd Najwyższy, odnosząc się do tej kwestii, wyraził pogląd, że wierzyciel powołujący się na bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie może pozwać członka zarządu tej spółki na podstawie art. 298 § 1 k.h. (obecnie art. 299 § 1 k.s.h.) bez uprzedniego uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce. W uzasadnieniu tej uchwały podniesiono, że skoro wymieniony przepis uzależnia możliwość wystąpienia z określonym w nim roszczeniem od "okazania się" bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce, to hipoteza taka niewątpliwie obejmuje uprzednie wszczęcie egzekucji, a tym samym jeszcze wcześniejsze uzyskanie tytułu wykonawczego. Wyraźne nawiązanie w art. 299 § 1 k.s.h. do egzekucji w ujęciu przepisów o postępowaniu cywilnym nie pozostawia wątpliwości, że przyjęte w nim unormowanie zakłada uprzednio prawomocne osądzenie zobowiązania spółki wobec wierzyciela. Tylko w takim przypadku może wchodzić w grę późniejsze "okazanie się" bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce i to nawet w szerszym rozumieniu tego pojęcia, obejmującym sytuacje, gdy wszczęcie egzekucji nie doprowadziłoby do zaspokojenia wierzytelności. Jeśli bowiem w wyjątkowych przypadkach można uznać, że do wykazania przesłanki odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h. wszczęcie egzekucji nie jest konieczne, to owa "niekonieczność" także świadczy o istnieniu, jako zasady, wymagania prowadzenia przez wierzyciela egzekucji przeciwko spółce, a więc legitymowania się przez niego tytułem wykonawczym. Jedynie wtedy, gdy wyjątkowo nie jest wymagane wszczęcie egzekucji, do wykazania istnienia zobowiązania spółki wobec wierzyciela wystarczający jest tytuł egzekucyjny. Tytuł ten musi przybrać postać prawomocnego orzeczenia zasądzającego świadczenie w sprawie wszczętej wyłącznie przeciwko spółce, a nie przeciwko członkom jej zarządu. Wprawdzie stwierdzenie istnienia zobowiązania nie należy do kwestii prejudycjalnych, których rozstrzygnięcie nie może nastąpić w postępowaniu mającym rozstrzygnąć o odpowiedzialności z tego wynikającej, jednakże reguła ta znajduje zastosowanie w sytuacjach, gdy rozstrzygnięciem o żądaniu pozwu, a wcześniej - o przesłankach tego żądania, objęte są strony tego samego toczącego się postępowania. Jednoczesne rozstrzygnięcie o odpowiedzialności członków zarządu spółki z art. 299 § 1 k.s.h. i o odpowiedzialności spółki wobec jej wierzyciela stanowiłoby nie tylko odwrócenie przyjętego w tym przepisie porządku rzeczy, zgodnie z którym za zobowiązania odpowiada przede wszystkim ten, kto je zaciągnął (spółka), ale byłoby też orzekaniem o stosunku prawnym między dwoma partnerami (wierzycielem i spółką), z których jeden (spółka) jako strona w tym postępowaniu nie występował. Rozstrzygnięcie tego rodzaju nie miałyby ani waloru rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), ani mocy wiążącej (art. 365 k.p.c.).

Odszkodowawczy charakter odpowiedzialności członków zarządu spółki na podstawie art. 299 k.s.h. sprawia, że w sprawie tej może być oceniana jedynie relacja pomiędzy realizującym swe prawo do odszkodowania wierzycielem a członkiem zarządu, nie zaś relacja między wierzycielem a spółką. Ponieważ wierzyciel dochodzi odszkodowania za zawinione zachowanie członka zarządu z tytułu szkody, najczęściej utożsamianej w judykaturze z obniżeniem potencjału majątkowego spółki wskutek doprowadzenia spółki do stanu niewypłacalności, w procesie przeciwko członkowi zarządu ocenie podlega tylko to roszczenie, a nie zobowiązanie spółki. Według art. 299 § 1 k.s.h., przesłanką subsydiarnej odpowiedzialności odszkodowawczej członka zarządu jest bezskuteczność egzekucji wobec spółki. W ten sposób słusznie zakłada się, że zobowiązanie spółki wobec wierzyciela zostało uprzednio pomiędzy tymi stronami osądzone i tylko taka sytuacja umożliwia późniejsze stwierdzenie, że egzekucja przeciwko spółce jest bezskuteczna. Dlatego wierzyciel pozywający członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinien legitymować się co najmniej tytułem egzekucyjnym przeciwko spółce, który musi przybrać postać prawomocnego orzeczenia

zasądzającego świadczenie w sprawie wszczętej przeciwko spółce (por. Wyrok SN z dnia 26 stycznia 2012 roku, I PK 78/11).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, iż powód winien w niniejszej sprawie legitymować się tytułem egzekucyjnym przeciwko PHU (...) Sp. z o.o. w W. a następnie zaś winien za pomocą środków dowodowych wykazywać bezskuteczność egzekucji, jak wyżej bowiem wskazało, przesłankę wykazania bezskuteczności egzekucji powód może wykazać każdym dozwolonym środkiem dowodowym, chociaż najpopularniejszym jest jego wykazanie poprzez przedstawienie postanowienie komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego przeciwko spółce z wniosku wierzyciela z uwagi na bezskuteczność egzekucji. W niniejszej zaś sprawie powód nie posiadał tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce PHU (...) Sp. z o.o. w W.. W przedmiotowej sprawie powód zgłosił swoją wierzytelność w postępowaniu upadłościowym i została ona wciągnięta na listę wierzytelności. Jak słusznie wskazał w W. w wyroku z dnia 25 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. VI ACa 1193/12, wciągnięcie na listę wierzytelności nie jest równoznaczne z uzyskaniem tytułu egzekucyjnego (LEX nr 1369403).

Pozwani nie wykazali zaistnienia przesłanek egzoneracyjnych, o których mowa w art. 299 §2 k.s.h. Zgodnie z tym przepisem, członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w art. 299 §1 k.s.h., jeżeli wykaże, że :

- I. we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe,
- II. niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy,
- III. pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Żadna z wyżej wskazanych przesłanek nie została przez pozwanych wykazana. Co więcej, podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia roszczenia był niezasadny.

Roszczenia wynikające z art. 299 k.s.h. mają charakter roszczeń odszkodowawczych opartych na przepisach o czynach niedozwolonych tj. art. 415 i nast. k.c.. Termin przedawnienia tych roszczeń powinien być zatem ustalony w oparciu o mający zastosowanie w niniejszej sprawie art. 4421 §1 k.c. Zgodnie z tym przepisem roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Istotne zatem dla oceny skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia jest zatem ustalenie daty stanowiącej początek biegu trzyletniego terminu przedawnienia.

W ocenie pozwanych momentem dowiedzenia się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia jest moment, w którym pozwany zdał sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazującego na fakt powstania szkody. Jest to zatem ten moment, w którym wierzyciel dowiedział się o bezskuteczności egzekucji lub o tym, że egzekucja będzie bezskuteczna. Zdaniem pozwanych, na gruncie niniejszej sprawy, powód dowiedział się o szkodzie dnia 14 marca 2002r., kiedy sporządzona została lista wierzytelności, ewentualnie dnia 20 czerwca 2006r., gdy zapoznał się ze wstępnym planem podziału majątku między wierzycieli. Zatem w ocenie pozwanych trzyletni termin przedawnienia upłynął najpóźniej dnia 20 czerwca 2009r.

Pozwani słusznie wskazali, że za moment dowiedzenia się wierzyciela o szkodzie należy uznać moment dowiedzenia się o bezskuteczności egzekucji. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2011r., sygn. akt II CSK 571/10, istota „bezskuteczności egzekucji” w rozumieniu art. 299 §1 k.s.h. nie ogranicza się wyłącznie do wykazania negatywnego rezultatu zakończonego postępowania egzekucyjnego, ale polega także na wykazaniu, że stan majątkowy spółki z o.o. nie pozwana na zaspokojenie jej wierzyciela (LEX nr 847124). W orzecznictwie utrzymuje się pogląd, że

dany wierzyciel spółki może skierować przeciwko członkom zarządu roszczenie, wtedy, kiedy powezmie dostatecznie uprawdopodobnioną informację, że nie uzyska zaspokojenia swojej wierzytelności wobec spółki. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w W. w wyroku z dnia 25 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. VI ACa 1193/12, dopiero w momencie w którym powód miałby dostęp do informacji dotyczących wartości wierzytelności powoda i wartości wierzytelności innych wierzycieli, podlegających zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym w takiej samej kategorii co wierzyciel lub wyższej, wartości majątku spółki, a także do porównania tych danych, należałoby przyjąć wiedzę powoda o bezskuteczności egzekucji wobec spółki.

Mając na względzie powyższe, Sąd nie podziela opinii pozwanych co do określenia daty, w której powód dowiedział się o zaistniałej szkodzie. O bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce, zdaniem Sądu, przesądza bowiem treść postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w W. z dnia 7 października 2010r. o ukończeniu postępowania upadłościowego PHU (...) sp. z o.o. W datach, na które wskazywali pozwani, powód mógł jedynie podejrzewać, że egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, jednak dopiero dnia 7 października 2010r. powód mógł dowiedzieć się o wysokości szkody i osobach obowiązanych do jej naprawienia (tak również Sąd Apelacyjny w P. w wyroku z dnia 28 grudnia 2005r., I ACa 582/05, LEX nr 175198). Powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione dnia 19 września 2012r., zatem przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwani wskazali również, że upłynął dziesięcioletni termin przedawnienia, o którym mowa w art. 442 1 §1 k.c. Wskazali, że termin ten rozpoczął bieg 12 kwietnia 2001r. (tj. w dacie wydania postanowienia o upadłości spółki PHU (...)), zatem przedawnienie nastąpiło najpóźniej 12 kwietnia 2011r. Wskazując na stanowisko wyrażone w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006r., pozwani wskazali, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 sierpnia 2010r., sygn. akt I CKS 654/09 (LEX 741022) zdarzeniem wywołującym szkodę w rozumieniu art. 299 §2 k.s.h. jest takie zaniechanie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, które doprowadziło do bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce. W wyroku tym został również przedstawiony pogląd, stanowiący, że właściwe zastosowanie przepisów o przedawnieniu roszczeń o naprawienie szkody na mieniu wyrządzonej czynem niedozwolonym, powinno uwzględniać nie tylko trzyletni termin, którego bieg rozpoczyna się z chwilą dowiedzenia się przez poszkodowanego o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, ale także dziesięcioletni termin przedawnienia biegnący od chwili zdarzenia wywołującego szkodę. W orzecznictwie przeważa jednak pogląd, zgodnie z którym za termin przedawnienia roszczenia przeciwko członkom zarządu uznaje się wyłącznie trzyletni termin przedawnienia roszczenia oparty na normie art. 299 k.s.h. wynikający z treści art. 4421 k.c., również jako roszczenia odszkodowawczego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 25 czerwca 2013r., LEX 1369403; Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 07.11.2008 r. III CZP 72/08, LEX nr 460259). Pogląd ten tutejszy Sąd w pełni podziela. Nawet gdyby uznać, że wobec roszczeń przeciwko członkom zarządu obowiązuje również dziesięcioletni termin przedawnienia, należy wskazać, że pogląd taki jest sprzeczny z zasadami logiki, bowiem przed dniem bezskuteczności egzekucji wierzytelności bieg przedawnienia roszczenia wobec członkom zarządu nie może się rozpocząć, ponieważ dopiero w tym dniu powstają przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej przewidzianej w art. 299 k.s.h. Nie jest zatem możliwe, aby bieg przedawnienia roszczenia rozpoczął się pomimo nieistnienia roszczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., IV CK 176/02, i z dnia 27 października 2004 r., IV CK 148/04). Biorąc pod uwagę powyższe, zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanych był niezasadny.

Rozważania wyżej przedstawione jednak, na skutek ustalenia, iż powód nie wykazał posiadania tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce PHU (...) Sp. z o.o. w W., okazały się bezprzedmiotowe.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. Sąd orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i kosztów celowych – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 6 pkt 5 i 6 oraz §12 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348)

Na koszty, poniesione przez pozwanych, którzy sprawę wygrali w całości składają się: wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 3.600,00 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, opłata od zażalenia w wysokości 214 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 600 zł (25% stawki 2 400 zł). W związku z tym Sąd orzekł jak w pkt II. wyrok.